

S58337
SCRIPTIE

**Functionele en Disfunctionele Impulsiviteit en het Effect
ervan op (Mal)Adaptief Functioneren in een Steekproef uit
de Algemene Populatie van 16 tot 65 Jaar in Vlaanderen**

**Functional and Dysfunctional Impulsivity and Their Effect
on (Mal)Adaptive Functioning in a Sample from the
General Population Aged 16 to 65 Years in Flanders**

*Christel Somers
Studentnummer 838752110*

*Open Universiteit Nederland
Faculteit Psychologie
Master Gezondheidspsychologie
Postbus 2960
NL - 6401 DL Heerlen
Nederland*

Eerste begeleider:
Mevrouw dr. Nele Jacobs

Tweede begeleider:
De heer dr. Aart Mudde

NOVEMBER 2009

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	2
SUMMERY	3
INLEIDING	4
Theoretische modellen	9
Het onderzoek	13
METHODE	18
Respondenten en Procedure	18
Onderzoeksinstrumenten	19
Analyse	21
RESULTATEN	23
DISCUSSIE	31
REFERENTIES	40
BIJLAGEN	43
Bijlage I: Vragenlijst	43

Functionele en Disfunctionele Impulsiviteit en het Effect ervan op (Mal)Adaptief Functioneren in een Steekproef uit de Algemene Populatie van 16 tot 65 Jaar in Vlaanderen

Kristel Somers

SAMENVATTING

Achtergrond. Impulsiviteit heeft in onze maatschappij maar al te vaak een negatieve connotatie. Uit een studie van Dickman (1990) blijkt dat impulsiviteit daarom beter opgesplitst wordt in zijn deelcomponenten, namelijk 'Functionele Impulsiviteit' en 'Disfunctionele impulsiviteit'. 'Functionele Impulsiviteit' heeft eerder een positief effect op verschillende niveau's van functioneren, 'Disfunctionele Impulsiviteit' eerder een negatief effect.

Doel. Het doel van deze studie is na te gaan in welke mate impulsiviteit, meer bepaald 'Functionele Impulsiviteit' en 'Disfunctionele Impulsiviteit' bij 18 tot 65 jarigen in een steekproef uit de algemene populatie in Vlaanderen (België), een effect heeft op (mal)adaptief functioneren.

Deelnemers, procedure en onderzoeksontwerp. Zowel medestudenten als collega's, familie, vrienden en kennissen werden via e-mail aangeschreven met de vraag aan het onderzoek deel te nemen. In totaal werden 342 bruikbare antwoordformulieren geretourneerd, waarvan 168 mannen en 174 vrouwen. De gemiddelde leeftijd is 41 jaar. Het onderzoek liep van 1 april 2009 tot 1 juni 2009.

Meetinstrumenten. 'Functionele Impulsiviteit' en 'Disfunctionele Impulsiviteit' werden gemeten aan de hand van de 'Dickman Impulsivity Inventory' (DII) zelfrapportagelijst. Deze Amerikaanse vragenlijst werd door een team van de Katholieke Universiteit Leuven naar het Nederlands vertaald en gevalideerd (Claes, Vertommen & Braspenning, 2000). Het (mal)adaptief functioneren werd gemeten aan de hand van de 'Severity Indices of Personality Problems' (SIPP) zelfrapportagelijst. Deze vragenlijst omvat vijf betrouwbare, valide en efficiënte aanwijzingen voor kerncomponenten van (mal)adaptief persoonlijkheids-functioneren, meer bepaald: 'Zelfbeheersing', 'Gemoedsgesteldheid', 'Relationele Bekwaamheid', 'Sociale Harmonie' en 'Verantwoordelijkheid' (Verheul et al., 2008).

Resultaten. De correlatie tussen de functionele en de disfunctionele impulsiviteitsschaal in de 'Dickman Impulsivity Inventory' is relatief laag. 'Functionele Impulsiviteit' wordt voor 27% verklaard door 'Zelfbeheersing', 'Verantwoordelijkheid' en 'Gemoedsgesteldheid' en gaat gepaard met adaptief functioneren op vlakken van 'Zelfbeheersing' en 'Verantwoordelijkheid', maar met maladaptief functioneren op vlak van 'Gemoedsgesteldheid'. 'Disfunctionele Impulsiviteit' wordt voor 16% verklaard door 'Relationele Bekwaamheid', 'Sexe' en 'Leeftijd' en gaat gepaard met maladaptief functioneren op vlak van 'Relationele Bekwaamheid'.

Conclusie. Uit dit onderzoek blijkt dat impulsiviteit een belangrijke impact heeft op (mal)adaptief functioneren. Zowel 'Functionele Impulsiviteit' als 'Disfunctionele Impulsiviteit' vragen meer aandacht van onderzoekers, in een klinische maar ook in een niet-klinische setting. Elke kennisvermeerdering kan een bijdrage leveren aan behandeling, preventie en vroegtijdige interventie. Daarom besluit dit verslag met aanbevelingen voor nader onderzoek. Vooral preventief zou er meer aandacht moeten geschonken worden aan impulsiviteit. Zo zouden leerkrachten hun eerder impulsieve leerlingen beter moeten kunnen begeleiden in plaats van hen steeds weer te straffen, of hen extra begeleiding moeten kunnen aanbieden op vlakken van 'Functionele Impulsiviteit' en 'Disfunctionele Impulsiviteit'. Hopelijk kan dit dan achteraf heel wat medicatie en therapie overbodig maken.

Sleutelwoorden: Functionele Impulsiviteit, Disfunctionele Impulsiviteit, Zelfbeheersing, Gemoedsgesteldheid, Relationele Bekwaamheid, Sociale Harmonie, Verantwoordelijkheid

Functional and Dysfunctional Impulsivity and Their Effect on (Mal)Adaptive Functioning in a Sample from the General Population Aged 16 to 65 years in Flanders

Kristel Somers

SUMMARY

Background. In our society impulsivity all too often has a negative connotation. A study by Dickman (1990) suggested that impulsivity might better be subdivided into its subcomponents, i.e. 'Functional Impulsiveness' and 'Dysfunctional Impulsiveness'. 'Functional Impulsivity' rather has a positive effect on several levels of functioning, whereas 'Dysfunctional Impulsivity' rather has a negative effect.

Aim. The purpose of this study is to determine to what extent impulsivity, particularly 'Functional Impulsivity' and 'Dysfunctional Impulsivity' by 18 to 65 year olds in a sample from the general population in Flanders (Belgium), has an effect on (mal)adaptive functioning.

Participants, procedure and research draft. Fellow students as well as colleagues, relatives, friends and acquaintances were contacted by e-mail and asked to participate by filling out self reporting questionnaires. Overall 342 workable reply forms were returned by 168 men and 174 women, whose average age was 41 years. The research covered a period ranging from 1 April 2009 until 1 June 2009.

Measuring instruments. 'Functional Impulsivity' and 'Dysfunctional Impulsivity' were measured by means of the 'Dickman Impulsivity Inventory' (DII) self reporting list. This American questionnaire was translated into Dutch and validated by a team of the Catholic University of Leuven (Claes, Vertommen & Braspenning, 2000). The (mal)adaptive functioning was measured by means of the 'Severity Indices of Personality Problems' (SIPP) self reporting list. This questionnaire includes five reliable, valid and efficient indications for basic components of (mal)adaptive personality functioning, particularly: 'Self Control', 'Identity Integration', 'Relational Functioning', 'Social Concordance', and 'Responsibility' (Verheul et al., 2008).

Results. The correlation between the functional and the dysfunctional impulsivity-subscale in the 'Dickman Impulsivity Inventory' is relatively low. 'Functional Impulsivity' has been explained for 27% by 'Self Control', 'Responsibility' and 'State of Mind' and is associated with adaptive functioning in terms of 'Self Control' and 'Responsibility', but associated with maladaptive functioning in terms of 'State of Mind'. 'Dysfunctional Impulsivity' has been explained for 16% by 'Relational Skill', 'Sex' and 'Age' and is associated with maladaptive functioning in terms of 'Relational Skill'.

Conclusion. This study shows that impulsivity has a significant impact on (mal)adaptive functioning. Both 'Functional Impulsivity' and 'Dysfunctional Impulsivity' demand more attention from researchers, in clinical but also in non-clinical situations. Every increase of knowledge may contribute to treatment, prevention and early intervention. Therefore, this report ends with recommendations for further research.

Especially on prevention, greater attention should be given to impulsiveness.

So teachers should be able to better assist their more impulsive students instead of always punishing them, or they should offer them additional guidance on areas of 'Functional Impulsivity', ' and 'Dysfunctional Impulsivity'. This hopefully will make many medication and therapy unnecessary.

Keywords: Functional Impulsivity, Dysfunctional Impulsivity, Self Control, Identity Integration, Relational Functioning, Social Concordance, Responsibility